

Part One: The Rape and Murder

שופטים Chapter 19

- א** וַיְהִי בַיָּמִים הָהֵם, וּמֶלֶךְ אֵין בְּיִשְׂרָאֵל; וַיְהִי אִישׁ לְוִי, גֵר בְּיַרְכְתֵי הַר-אֶפְרַיִם, וַיִּקַּח-לוֹ אִשָּׁה פִילָגֶשׁ, מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה.
- 1 And it came to pass in those days, when there was no king in Israel, that there was a certain Levite sojourning on the farther side of the hill-country of Ephraim, who took to him a concubine out of Beth-lehem in Judah.
- ב** וַתִּזְנֶה עָלָיו, פִילָגֶשׁוֹ, וַתֵּלֶךְ מֵאֵתוֹ אֶל-בֵּית אָבִיהָ, אֶל-בֵּית לָחֶם יְהוּדָה; וַתְּהִי-שָׁם, יָמִים אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים.
- 2 And his concubine played the harlot against him, and went away from him unto her father's house to Beth-lehem in Judah, and was there the space of four months.
- ג** וַיָּקָם אִישָׁהּ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ, לְדַבֵּר עִל-לָבָהּ לְהַשִּׁיבָהּ (לְהַשִּׁיבָהּ), וַנֵּעְרוּ עִמּוֹ, וַצְּמַד חֲמֹרִים; וַתְּבִיאֶהוּ, בֵּית אָבִיהָ, וַיִּרְאֶהוּ אָבִי הַנְּעִרָה, וַיִּשְׂמַח לְקִרְאתוֹ.
- 3 And her husband arose, and went after her, to speak kindly unto her, to bring her back, having his servant with him, and a couple of asses; and she brought him into her father's house; and when the father of the damsel saw him, he rejoiced to meet him.
- ד** וַיַּחֲזֶק-בּוֹ חַתָּנוֹ אָבִי הַנְּעִרָה, וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים; וַיֹּאכְלוּ, וַיִּשְׁתּוּ, וַיִּלְּנוּ, שָׁם.
- 4 And his father-in-law, the damsel's father, retained him; and he abode with him three days; so they did eat and drink, and lodged there.
- ה** וַיְהִי בַיּוֹם הָרְבִיעִי, וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֹּקֶר וַיָּקָם לָלֶכֶת; וַיֹּאמֶר אָבִי הַנְּעִרָה אֶל-חַתָּנוֹ, סַעַד לְבָדְךָ פֶת-לָחֶם--וְאַחַר תֵּלְכוּ.
- 5 And it came to pass on the fourth day, that they arose early in the morning, and he rose up to depart; and the damsel's father said unto his son-in-law: 'Stay thy heart with a morsel of bread, and afterward ye shall go your way.'
- ו** וַיֵּשְׁבוּ, וַיֹּאכְלוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו-- וַיִּשְׁתּוּ; וַיֹּאמֶר אָבִי הַנְּעִרָה, אֶל-הָאִישׁ, הוֹאֵל-נָא וְלִין, וַיִּיטֵב לְבָדְךָ.
- 6 So they sat down, and did eat and drink, both of them together; and the damsel's father said unto the man: 'Be content, I pray thee, and tarry all night, and let thy heart be merry.'
- ז** וַיָּקָם הָאִישׁ, לָלֶכֶת; וַיַּפְצֵר-בּוֹ, חַתָּנוֹ, וַיֵּשֶׁב, וַיִּלְּן שָׁם.
- 7 And the man rose up to depart; but his father-in-law urged him, and he lodged there again.
- ח** וַיִּשְׁכֶם בַּבֹּקֶר בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי, לָלֶכֶת, וַיֹּאמֶר אָבִי הַנְּעִרָה סַעַד-נָא לְבָבְךָ, וְהַתְמַהְמְהוּ עַד-נְטוֹת הַיּוֹם; וַיֹּאכְלוּ, שְׁנֵיהֶם.
- 8 And he arose early in the morning on the fifth day to depart; and the damsel's father said: 'Stay thy heart, I pray thee, and tarry ye until the day declineth'; and they did eat, both of them.

ט וַיִּקַּם הָאִישׁ לָלֶכֶת, הוּא וּפְלִגְשׁוֹ וְנַעֲרֹ; וַיֹּאמֶר לוֹ חַתָּנוּ אָבִי הַנַּעֲרָה הֲנִה נָא רַפָּה הַיּוֹם לַעֲרוֹב, לַיְנוּ-נָא הֲנִה חֲנוּת הַיּוֹם לִינּוּ פֹה וַיֵּיטֵב לְבַבְךָ, וְהִשְׁכַּמְתָּם מִחַר לְדַרְכְּכֶם, וְהָלַכְתָּ לְאֵהָלְךָ.

9 And when the man rose up to depart, he, and his concubine, and his servant, his father-in-law, the damsel's father, said unto him: 'Behold, now the day draweth toward evening; tarry, I pray you, all night; behold, the day groweth to an end; lodge here, that thy heart may be merry; and to-morrow get you early on your way, that thou mayest go home.'

י וְלֹא-אָבָה הָאִישׁ, לָלוֹן, וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ וַיָּבֹא עַד-נֶכַח יְבוּס, הִיא יְרוּשָׁלַם; וְעַמּוֹ, צֶמֶד חֲמוֹרִים חֲבוּשִׁים, וּפְלִגְשׁוֹ, עִמּוֹ.

10 But the man would not tarry that night, but he rose up and departed, and came over against Jebus--the same is Jerusalem; and there were with him a couple of asses saddled; his concubine also was with him.

יא הֵם עִם-יְבוּס, וְהַיּוֹם רַד מְאֹד; וַיֹּאמֶר הַנַּעַר אֶל-אֲדֹנָיו, לָכֶה-נָא וְנִסּוּרָה אֶל-עִיר-הַיְבוּסִי הַזֹּאת--וְנָלִין בָּהּ.

11 When they were by Jebus--the day was far spent--the servant said unto his master: 'Come, I pray thee, and let us turn aside into this city of the Jebusites, and lodge in it.'

יב וַיֹּאמֶר אֱלִיו, אֲדֹנָיו, לֹא נִסּוּר אֶל-עִיר נְכָרִי, אֲשֶׁר לֹא-מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲנִה; וְעַבְרָנוּ, עַד-גִּבְעָה.

12 And his master said unto him: 'We will not turn aside into the city of a foreigner, that is not of the children of Israel; but we will pass over to Gibeah.'

יג וַיֹּאמֶר לַנַּעֲרוֹ, לֶךְ וּנְקִרְבֵה בְּאַחַד הַמְּקוֹמוֹת; וְלָנוּ בְּגִבְעָה, אוֹ בְרָמָה.

13 And he said unto his servant: 'Come and let us draw near to one of these places; and we will lodge in Gibeah, or in Ramah.'

יד וַיַּעֲבְרוּ, וַיֵּלְכוּ; וַתְּבֹא לָהֶם הַשָּׁמֶשׁ, אֶצֶל הַגִּבְעָה אֲשֶׁר לְבִנְיָמִן.

14 So they passed on and went their way; and the sun went down upon them near to Gibeah, which belongeth to Benjamin.

טו וַיִּסְרוּ שָׁם, לְבוֹא לָלוֹן בְּגִבְעָה; וַיָּבֹא, וַיֵּשֶׁב בְּרָחוֹב הָעִיר, וְאִין אִישׁ מֵאִסְף-אוֹתָם הַבַּיְתָה, לָלוֹן.

15 And they turned aside thither, to go in to lodge in Gibeah; and he went in, and sat him down in the broad place of the city; for there was no man that took them into his house to lodge.

טז וְהִנֵּה אִישׁ זָקֵן, בָּא מִן-מַעֲשֵׂה הַיַּד מִן-הַשָּׂדֶה בְּעֶרְב, וְהָאִישׁ מֵהַר אֶפְרַיִם, וְהוּא-גָר בְּגִבְעָה; וְאֲנָשֵׁי הַמְּקוֹם, בְּנֵי יְמִינִי.

16 And, behold, there came an old man from his work out of the field at even; now the man was of the hill-country of Ephraim, and he sojourned in Gibeah; but the men of the place were Benjamites.

יז וַיִּשָּׂא עֵינָיו, וַיִּרְא אֶת-הָאִישׁ הָאֲרָח--בְּרָחוֹב הָעִיר; וַיֹּאמֶר הָאִישׁ הַזֶּקֶן אָנָּה תֵלֶךְ, וּמֵאִין תָּבוֹא.

17 And he lifted up his eyes, and saw the wayfaring man in the broad place of the city; and the old man said: 'Whither goest thou? and whence comest thou?'

יח וַיֹּאמֶר אֱלִיו, עַבְרִים אֲנַחְנוּ מִבֵּית-לֶחֶם יְהוּדָה עַד-יִרְכָתֵי

18 And he said unto him: 'We are passing from Beth-lehem in Judah unto the farther side of the

הר-אפרים--משם אנכי, ואלך
עד-בית לחם יהודה; ואת-בית
ה', אני הלך, ואין איש, מאסף
אותי הביתה.

יט וגם-תבן גם-מספוא, יש
לחמורינו, וגם לחם ויין יש-לי
ולאמתך, ולנער עם-עבדיך:
אין מחסור, כל-דבר.

כ ויאמר האיש הזקן שלום לך,
רק כל-מחסורך עלי; רק
ברחוב, אל-תלן.

כא ויביאהו לביתו, ויבול
(ויבל) לחמורים; וירחצו,
רגליהם, ויאכלו, וישתו.

כב הנה, מיטיבים את-לבם,
והנה אנשי העיר אנשי בני-
בליעל נסבו את-הבית,
מתדפקים על-הדלת; ויאמרו,
אל-האיש בעל הבית הזקן
לאמר, הוצא את-האיש אשר-
בא אל-ביתך, ונדענו.

כג ויצא אליהם, האיש בעל
הבית, ויאמר אליהם, אל-אחי
אל-תרעו נא; אחרי אשר-בא
האיש הזה, אל-ביתי--אל-
תעשו, את-הנבלה הזאת.

כד הנה בתי הבתולה
ופילגשו, אוציאה-נא אותם
וענו אותם, ועשו להם, הטוב
בעיניכם; ולאיש הזה לא
תעשו, דבר הנבלה הזאת.

כה ולא-אבו האנשים, לשמע
לו, ויחזק האיש בפילגשו, ויצא
אליהם החוץ; וידעו אותה
ויתעללו-בה כל-הלילה, עד-
הבקר, וישלחוה, בעלות
(בעלות) השחר.

כו ותבא האשה, לפנות הבקר;
ותפל פתח בית-האיש, אשר-
אדוניה שם--עד-האור.

hill-country of Ephraim; from thence am I, and
I went to Beth-lehem in Judah, and I am now
going to the house of the LORD; and there is
no man that taketh me into his house.

19 Yet there is both straw and provender for
our asses; and there is bread and wine also for
me, and for thy handmaid, and for the young
man that is with thy servants; there is no want
of any thing.'

20 And the old man said: 'Peace be unto thee;
howsoever let all thy wants lie upon me; only
lodge not in the broad place.'

21 So he brought him into his house, and gave
the asses fodder; and they washed their feet,
and did eat and drink.

22 As they were making their hearts merry,
behold, the men of the city, certain base
fellows, beset the house round about, beating at
the door; and they spoke to the master of the
house, the old man, saying: 'Bring forth the
man that came into thy house, that we may
know him.'

23 And the man, the master of the house, went
out unto them, and said unto them: 'Nay, my
brethren, I pray you, do not so wickedly; seeing
that this man is come into my house, do not this
wanton deed.'

24 Behold, here is my daughter a virgin, and
his concubine; I will bring them out now, and
humble ye them, and do with them what
seemeth good unto you; but
unto this man do not so wanton a thing.'

25 But the men would not hearken to him; so
the man laid hold on his concubine, and
brought her forth unto them; and they knew
her, and abused her all the night until the
morning; and when the day began to spring,
they let her go.

26 Then came the woman in the dawning of the
day, and fell down at the door of the man's
house where her lord was, till it was light.

כֹּז וַיִּקָּם אֲדֹנָיָהּ בַּבֹּקֶר, וַיִּפְתַּח דְּלֹתוֹת הַבַּיִת, וַיֵּצֵא, לָלֶכֶת לְדַרְכּוֹ; וְהִנֵּה הָאִשָּׁה פִּילְגֶשֶׁת, נִפְלְתָה פֶתַח הַבַּיִת, וַיָּדִיחָהּ, עַל-הַסֵּף.

27 And her lord rose up in the morning, and opened the doors of the house, and went out to go his way; and, behold, the woman his concubine was fallen down at the door of the house, with her hands upon the threshold.

כח וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ קוּמִי וְנִלְכֵה, וְאִין עִנָּה; וַיִּקְחָהּ, עַל-הַחֲמֹר, וַיִּקָּם הָאִישׁ, וַיֵּלֶךְ לְמִקְוָמוֹ.

28 And he said unto her. 'Up, and let us be going'; but none answered; then he took her up upon the ass; and the man rose up, and got him unto his place.

כט וַיָּבֵא אֶל-בֵּיתוֹ, וַיִּקַּח אֶת-הַמַּאֲכָלֹת וַיַּחֲזֵק בְּפִילְגֶשֶׁתוֹ, וַיִּנְתְּחָהּ לַעֲצָמֶיהָ, לְשָׁנַיִם עֶשֶׂר נִתְחָחִים; וַיִּשְׁלַחָהּ, בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל.

29 And when he was come into his house, he took a knife, and laid hold on his concubine, and divided her, limb by limb, into twelve pieces, and sent her throughout all the borders of Israel.

ל וְהָיָה כָל-הָרְאֵהָ, וְאָמַר לֹא-נִהְיָתָה וְלֹא-נִרְאָתָה כִּזְאת, לְמִיּוֹם עֲלוֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, עַד הַיּוֹם הַזֶּה; שִׁמּוּ-לְכֶם עָלֶיהָ, עֲצוּ וּדְבַרוּ. {פ}

30 And it was so, that all that saw it said: 'Such a thing hath not happened nor been seen from the day that the children of Israel came up out of the land of Egypt unto this day; consider it, take counsel, and speak.' {P}

What is a Pilegsh?

1. Bereishis 25:6

ו וְלִבְנֵי הַפִּילְגֶשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם, נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנֹת; וַיִּשְׁלַחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ, בְּעוֹדֵנּוּ חַי, קְדָמָה, אֶל-אֶרֶץ קְדָם. 6 But unto the sons of the concubines, that Abraham had, Abraham gave gifts; and he sent them away from Isaac his son, while he yet lived, eastward, unto the east country.

2. Rashi, ad loc.

הפילגשים - חסר כתיב, שלא היתה אלא פלגש אחת, היא הגר היא קטורה. נשים זכותה, פילגשים זלל כחונה, כדאמרין בסנהדרין (כא א) זנשים ופילגשים דדוד:

3. Ramban, ad loc.

ורש"י כתב נשים בכתובה, פילגשים שלא בכתובה כדאמר בנשים ופילגשים דדוד בסנהדרין (כא א). ואין הדבר כן, כי לא תקרא פילגש אלא כשהיא בלא קדושין, כי הכתובה מדברי סופרים, והגירסא בסנהדרין פילגש בלא כתובה וקדושין. אבל אפשר שגם בני נח כאשר ישאו להם נשים כמשפטן בבעילה היו נוהגים לכתוב להן מהר ומתן, ואשר רצונה שתהיה להם פילגש וישלח אותה כאשר ירצה ולא יהיו בניה בנוחלים את שלו, לא היה כותב לה כלום. ועל דעת רבותינו (ב"ר סא ד) שהיא הגר, הנה היא פילגש ודאי:

4. Talmud Bavli, Gittin 6b

דכתיב: + שופטים י"ט+ ותזנה עליו פילגשו, רבי אביתר אמר: זבוב מצא לה, ר' יונתן אמר: נימא מצא לה, ואשכחיה ר' אביתר לאליהו, א"ל: מאי קא עביד הקדוש ברוך הוא? א"ל: עסיק בפילגש בגבעה, ומאי קאמר?

אמר ליה: אביתר בני כך הוא אומר, יונתן בני כך הוא אומר, א"ל: ח"ו, ומי איכא ספיקא קמי שמיא? א"ל: אלו ואלו דברי אלקים חיים הן זבוב מצא ולא הקפיד, נימא מצא והקפיד. אמר רב יהודה: זבוב בקערה, ונימא באותו מקום, זבוב - מאיסותא, ונימא - סכנתא. איכא דאמרי: אידי ואידי בקערה, זבוב - אונסא, ונימא - פשיעותא. אמר רב חסדא: לעולם אל יטיל אדם אימה יתירה בתוך ביתו, שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתירה, והפילה כמה רבבות מישראל.

5. Abarbanel (End of Bechina Sheinis at end of story)

כפלגש בלא קדושין. והעולה ככל זה שהגריסא באמת
כדברי רש"י היא, ואף שתהיה כדברי הרמב"ן הנה כפלגש
איזה אדם המותרת לו אין ספק שהיא בקדושין. והנה
איש האשה הנרמחת היה ירא אלקים וסר מדע, כמי
שאמר אל בית ה' אני הולך, והלך להזור על אשתו בבית
אביה ילא יהיה זה אם לא היתה מקודשת. ודכך היו
אנשי הובעה ישיבבו עמה חייבי מיתה לזנותם עם אשת
איש :

6. Rambam, Melachim 4:4

וכן לוקח מכל גבול ישראל נשים ופלגשים, נשים בכתובה וקדושין, ופלגשים בלא א כתובה ובלא קידושין
אלא ביחוד בלבד קונה אותה ומותרת לו, אבל ההדיוט אסור בפילגש אלא באמה העבריה בלבד אחר ייעוד,
ויש לו [רשות] לעשות הפילגשים שלוקח לארמונו טבחות ואופות ורקחות, שנאמר ואת בנותיכם יקח
לרקחות ולטבחות ולאופות.

7. Radvaz, ad loc.

[ד] וכן לוקח מכל גבול ישראל וכו'. שם אמר רב יהודה אמר רב נשים בכתובה ובקדושין פלגשים בלא כתובה ובלא
קדושין והיינו שבא אבשלום על פלגשי אביו שאם היו בקדושין לא היו מסכימין ישראל על עבירה כזאת ואע"ג דפלגש
בגבעה קורא אותה לפעמים אשה לפי שהיו נוהגים בה מנהג אישות ואע"פ שהיה הדיוט באותו הזמן היו נוהגין יתיר
בדבר והיינו דכתיב ותזנה עליו פלגשו שאם היו לו בה קדושין היא חייבת מיתה ולא היתה מותרת לו. וכתבתי זה
לאפוקי מדעת האומרים דפלגש היא קדושין בלא כתובה:

8. Rambam, Ishus 1:4

קודם מתן תורה היה אדם פוגע אשה בשוק אם רצה הוא והיא נותן לה שכרה ובוועל אותה על אם הדרך
והולך לו, וזו היא הנקראת קדשה, משנתנה התורה נאסרה הקדשה שנאמר +דברים כ"ג+ לא תהיה קדשה
מבנות ישראל, לפיכך כל הבוועל אשה לשם זנות בלא קידושין לוקח מן התורה מפני שבעל קדשה.
/השגת הראב"ד/ קודם מתן תורה אדם פוגע אשה בשוק אם רצה הוא והיא נותן לה שכרה ובוועל אותה על
אם הדרך והולך לו וזו היא הנקראת קדשה. א"א אין קדשה אלא מזומנת והיא המופקרת לכל אדם אבל
המייחדת עצמה לאיש אחד אין בה לא מלקות ולא איסור לאו והיא הפילגש הכתובה, ובעלי הלשון דורשין
פילגש מלה הפוכה ומורכבת בפי שגל עומדת לפרקים למשגל משמשת את הבית ופעמים למשכב, ויש
ספרים שכתוב בהם (סנהדרין כא) פילגשים קדושין בלא כתובה, מ"מ אין איסור לאו אלא במזמנת עצמה
לכל אדם, שאם כדבריו מפתה היאך משלם עליה ממון והלא לוקח עליה אלא ודאי משהוצרכה לפיתוי אינה
קדשה

9. Rambam, Sefer Hamitzvos, Negative Command 355

והמצוה השנ"ה היא שהזהירנו שלא לבא על אשה בלא כתובה ובלא קדושין והוא אמרו ית' (שם) לא תהי
קדשה מבנות ישראל. וכבר נכפלה האזהרה בזה הענין בלשון אחר והוא אמרו (קדושים יט כט) אל תחלל
את בתך להזנותה. ולשון ספרא אל תחלל את בתך זה המוסר בתו פנויה שלא לשום אישות וכן המוסרת
עצמה שלא לשם אישות. ושמע ממני למה כפל לאו זה בזה הלשון ואי זה ענין הוסיף בו. זה שכבר קדם
מדינו יתעלה שהבוועל בתולה בין שיהיה מפתה או אונס אינו חייב שום עונש מן העונשים אלא קנס ממון

לבד ושישא אותה כמו שהתבאר בכתוב (משפטי' כב כי תצא כב), והיה עולה במחשבתנו כי אחר שזה הדבר אין בו זולת קנס ממון שיהיה דינו הולך כדין דבר שבממון וכמו שיש רשות לאדם לתת לחברו מממון מה שירצה או יפטררו במה שיש לו אצלו שיהיה כמו כן מותר לו שיקח בתו הנערה ויתנה לאיש שיבעל אותה ויפטררו מזה אחר שזה זכות מזכיותיו, כלומר החמשים כסף שהם לאבי הנערה, או גם כן יתנה לו על תנאי שיקח ממנו כך וכך דינרים, והזהיר מזה ואמר לו אל תחלל את בתך להזנותה. לפי שזה שדנתי בו לענשו ממון לבד אמנם הוא כשיקרה שיפתה איש או יאנוס אבל שיהיה העניין ברצון שניהם יחד ובהסכמה אין דרך לזה. והראה בזה הטעם ואמר (קדושים שם, עי' ש"ה עמ' קיד - טו) ולא תזנה הארץ ומלאה הארץ זמה. לפי שהפתוי והאונס לא יקרה אלא מעט אבל כשיהיה העניין בבחירה והסכמה ירבה זה ויתפשט בארץ. וזה טעם יפה מאוד ומשובח בזה הפסוק והוא נאות לכל מה שזכרוהו החכמים ולמה שהסכימו עליו הדינים התוריים. וזה הלאו כלומר לאו דפנויה לוקין עליו. וכבר התבאר משפטי מצוה זו בכתובות וקדושין:

10. Radak Shoftim 19:2

(ב) ותזנה - תרגום ובסרת ותרגום דבר ה' בזה בסר רוצה לומר בזתה אותו ויצאה מביתו והלכה לבית אביה או יהיה פירושו זנות כמשמעו כי אשתו היתה אבל בלא כתובה וקדושין וזנתה מתחתיו, ופי' עליו על פניו כלומר שלא חששה לו ולא נסתרה ממנו לזנות או פירוש עליו עמו בעוד שהיתה עמו כמו ויבאו האנשים על הנשים שהוא כמו עם ופי' ותלך מאתו שכעס בעלה עמה והלכה לה לבית אביה:

Sources on the Text

11. Radak Shoftim 19:3

(ג) להשיבו - כן כתיב וקרי להשיבה ופירש הכתוב להשיבו אליה והיא תשוב אליו:

12. Malbim Shoftim 19:8

(ה - ח) וישכימו בבקר וכו' וישתו וכו'. ר"ל ביום הראשון היה עדיין בקר, רק ששתו ואמר שילין מצד ששתה והדרך מבלבל שותי יין. וביום שאח"ז נזהר מלשתות רק שהאכילה נמשכה עד נטות היום:

13. Malbim Shoftim 19:18

אמר ואלך רק עד בית לחם. ולבל יחשוב שהוא מאנשי מיכה עובדי הפסל (שמיכה היה בהר אפרים), אמר ואת בית ה' אני הולך

14. Radak Shoftim 19:22

ונדענו - פירשו בו למשכב לפי שאמר הנה בתי הבתולה ופלגשו ולאיש הזה לא תעשו את דבר הנבלה הזאת דומה כי למשכב שאלו אותו, וי"ל כי היו רוצים להרגו כמו שספר הוא אותי דמו להרוג ודבר נבלה הוא להרוג האכסנאי הבא ללין בעיר ולדעת המפרשים יהיה פי' דמו להרוג שדעתו היה להרוג קודם שיקק לנבלה ההיא או כנה הדבר הכעור בלשון הריגה:

15. Midrash Tanchuma, Vayera 12

בנוהג שבעולם אדם מוסר עצמו ליהרג על בנותיו ועל אשתו והורג או נהרג, וזה מוסר בנותיו להתעולל בהם, א"ל הקב"ה חייך לעצמך את משמרן

16. Malbim Shoftim 19:29

וינתחה לעצמיה לשנים עשר נתחים. הראה להם בזה כי שבטי יה מתאחדים כגוף אחד, וכמו שלא יצויר יחול רוח החיים והשכל בגויה אם נתנתח לנתחיה כי אז האיברים פגרים מתים, כן לא יצויר יחול רוח החיים והשכינה על כלל האומה אם חלקיה יתפרדו ושבטיה לא יתאחדו כאשר יתאחדו כל האיברים להעמדת החי בכלל. וכמו שאם יתעפש אבר אחד

ויעלה בו רקבון, היא רעה חולה לכל הגויה וישתדלו לרפאותו או לחתכו כל יפסיד את הגויה בכללה, כן הדבר הזה אם יופסדו אישים קצתיים מכלל האומה, שבהכרח ישתדלו להשיבם בתשובה או לאבדם מקרבם, וכששלח הנתחים בודאי שלח ספור המעשה ג"כ להודיע כי שערוריה נהיתה בארץ:

17. Igros Moshe, YD II:150

הרביעית, אם מותר להביא האברים להפגנה.

ובדבר אם מותר להביא האברים להפגנה שזה יעשה רושם יותר על הצבור להעשות סערה צבורית משום שאינו דומה שמיעה לראיה ויועיל לבטל הגזירה, הנה מצינו כה"ג בקראי בפילגש בגבעה שנתח האיש את פילגשו/פילגשו/ שמתה ע"י עינוי אנשי הבליעל ל"ב נתחים ושלחם בכל גבול ישראל שיעשה רושם על כל ישראל שילכו לעשות דין לאנשי הבליעל והמסייעים אותם וגם שלא יארע עוד דבר כזה, וא"כ יש למילף מזה שגם בעובדא זו מותר מכ"ש דהא האברים כבר מנותחים ורק שהיית הקבורה והבאתם להראות להצבור שגם זה שרואין בהניווול הוא בזיון כדאייתא בפרש"י סנהדרין דף מ"ו במה שפי' הבזיונא שיהיה בלא קבורה, שמ"מ מותר לצורך בטול הגזירה ע"י שיעשה זה רושם על הצבור.

Iyun 1: Sodom Parallel

18. Bereishis 19:1-13

<p>א ויבאו שני המלאכים סדמה, בערב, ולוט, ישב בשער-סדם; וירא-לוט ויקם לקראתם, וישתחו אפים ארצה.</p>	<p>1 And the two angels came to Sodom at even; and Lot sat in the gate of Sodom; and Lot saw them, and rose up to meet them; and he fell down on his face to the earth;</p>
<p>ב ויאמר הנה נא-אדני, סורו נא אל-בית עבדכם ולינו ורחצו רגליכם, והשפמתם, והלכתם לדרככם; ויאמרו לא, כי ברחוב נלין.</p>	<p>2 and he said: 'Behold now, my lords, turn aside, I pray you, into your servant's house, and tarry all night, and wash your feet, and ye shall rise up early, and go on your way.' And they said: 'Nay; but we will abide in the broad place all night.'</p>
<p>ג ויפצרו בם מאד--ויסרו אליו, ויבאו אל-ביתו; ויעש להם משתה, ומצות אפה ויאכלו.</p>	<p>3 And he urged them greatly; and they turned in unto him, and entered into his house; and he made them a feast, and did bake unleavened bread, and they did eat.</p>
<p>ד טרם, ישכבו, ואנשי העיר אנשי סדם נסבו על-הבית, מנער ועד-זקן: כל-העם, מקצה.</p>	<p>4 But before they lay down, the men of the city, even the men of Sodom, compassed the house round, both young and old, all the people from every quarter.</p>
<p>ה ויקראו אל-לוט ויאמרו לו, איה האנשים אשר-באו אליך הלילה; הוציאם אלינו, ונדעה אתם.</p>	<p>5 And they called unto Lot, and said unto him: 'Where are the men that came in to thee this night? bring them out unto us, that we may know them.'</p>
<p>ו ויצא אלהם לוט, הפתחה; והדלת, סגר אחריו.</p>	<p>6 And Lot went out unto them to the door, and shut the door after him.</p>
<p>ז ויאמר: אל-נא אחי, תרעו.</p>	<p>7 And he said: 'I pray you, my brethren, do not so wickedly.'</p>
<p>ח הנה-נא לי שתי בנות, אשר לא-ידעו איש--אוציאה-נא אתהן אליכם, ועשו להן כטוב בעיניכם; רק לאנשים האל, אל-תעשו דבר, כי-על-כן באו, בצל קרתי.</p>	<p>8 Behold now, I have two daughters that have not known man; let me, I pray you, bring them out unto you, and do ye to them as is good in your eyes; only unto these men do nothing; forasmuch as they are come under the shadow of my roof.'</p>
<p>ט ויאמרו גש-הלאה, ויאמרו האחד בא-לגור וישפט שפוט-עתה, נרע לך מהם;</p>	<p>9 And they said: 'Stand back.' And they said: 'This one fellow came in to sojourn, and he will needs play the judge; now will</p>

וּפָצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד, וַיִּגְשׁוּ לְשֹׁבֵר הַדֶּלֶת.	we deal worse with thee, than with them.' And they pressed sore upon the man, even Lot, and drew near to break the door.
י וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת-יָדָם, וַיָּבִיאוּ אֶת-לוֹט אֲלֵיהֶם הַבַּיְתָה; וְאֶת-הַדֶּלֶת, סָגְרוּ.	10 But the men put forth their hand, and brought Lot into the house to them, and the door they shut.
יא וְאֶת-הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-פָּתַח הַבַּיִת, הֵכּוּ בַּסַּנּוּרִים, מִקָּטָן, וְעַד-גָּדוֹל; וַיִּלְאוּ, לְמַצֵּא הַפֶּתַח.	11 And they smote the men that were at the door of the house with blindness, both small and great; so that they wearied themselves to find the door.
יב וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל-לוֹט, עַד מִי-לָךְ פֹּה--חֲתָן וּבָנֶיךָ וּבָנֹתֶיךָ, וְכָל אֲשֶׁר-לָךְ בְּעִיר: הוֹצֵא, מִן-הַמָּקוֹם.	12 And the men said unto Lot: 'Hast thou here any besides? son-in-law, and thy sons, and thy daughters, and whomsoever thou hast in the city; bring them out of the place;
יג כִּי-מִשְׁחַתֵּים אֲנַחְנוּ, אֶת-הַמָּקוֹם הַזֶּה: כִּי-גָדְלָה צַעֲקַתָּם אֶת-פְּנֵי ה', וַיִּשְׁלַחַנוּ ה' לְשַׁחֲתָהּ.	13 for we will destroy this place, because the cry of them is waxed great before the LORD; and the LORD hath sent us to destroy it.'

Parallels and Contrasts:

19. **Ramban**, Bereishis 19:8

ודע והבן כי ענין פילגש בגבעה (שופטים יט) אף על פי שהוא נדמה לענין הזה איננו כמוהו לרוע, כי הרשעים ההם לא היה דעתם לכלות הרגל ממקומם, אבל היו שטופי זמה ורצו גם במשכב האיש האורח, וכאשר הוציאו אליהם פילגשו נתפייסו בה. והאיש הזקן שאמר להם הנה בתי הבתולה ופילגשהו אוציאה נא אותם ועשו להם הטוב בעיניכם (שם יט כד), יודע היה שלא יחפצו בבתו ולא יעשו עמה רעה, ועל כן לא אבו לשמוע לו, וכאשר הוציא את פילגשו לבדה שתקו ממנו. והאיש בעל הבית גם האורח כולם היו חפצים להציל את האיש בפילגשו, כי פילגש היתה לא אשת איש, וכבר זנתה עליו:

ובפרץ ההוא עוד לא היו בו כל אנשי העיר כאשר בסדום שנאמר בו "מנער ועד זקן כל העם מקצה", אבל בגבעה נאמר והנה אנשי העיר "אנשי בני בליעל" (שם יט כב), מקצתם שהיו שרים ותקיפים בעיר, כמו שאמר האיש (שם כ ה) ויקומו עלי בעלי הגבעה, ועל כן לא מיחו האחרים בידם:

20. **Abarbanel**, Shoftim 19, Bechina Chamishis

הבחינה החמישית מפני שבני הגבעה כווננו במעשה הזה לכלות הַרְגֵל ממקומם ושלא יעבור עוד בארצם איש או אשה, ומפני זה היו חייבי מיתה כפי המשפט המדיני²¹, לעשות גדר וסייג לשאר הערים וכל ישראל ישמעו ויראו ולא יזידון לעשות עוד²² כדבר הרע הזה. וממה שאמרתי התבאר שהיה זה החטא דומה לחטאת סדום ההפוכה כמו רגע²³. ואם תאמר למה לא נענשו אם כן כעונש אנשי סדום מאת ה' מן השמים²⁴ אחרי שהיה חטאם שווה ומתדמה להם? אני אשיבך מלין²⁵, שאנשי סדום לא נענשו על אשר דימו אז לעשות למלאכים²⁶, כי אם על אשר הרעו פעמים רבות קודם לזה בפועל, וכמו שאמר השם יתברך (בראשית יח, כ-כא) "זעקת סדום ועמורה כי רבה וחטאתם כי כבדה מאד. ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה" וגו', הנה אם כן קודם ביאת המלאכים כבר היו אנשי סדום חייבי כליה והמלאכים באו להענישם, כמו שאמרו (שם יט, יג) "כי משחיתים אנחנו את המקום הזה", אבל אנשי הגבעה לא עשו הנבלה הזאת כי אם בפעם ההיא, והוא היה החטא הראשון אשר חטאו בזה, ולכן לא היו ראויים להענש כאנשי סדום, שהיו מתמידים באותו חטא, לפי שהקב"ה מאריך לרשעים ומעניש אותם כשנתמלא סאתם. והנה הרמב"ן²⁷ השתדל להבדיל בין חטאת סדום לחטאת אנשי הגבעה ולהכביד עוון סדום ולהקל בעוון אנשי הגבעה. ולא נכנס בדוחק הזה, כי אם להשיב לספק אשר העירותי, וכדי להקל בעניין בעלי הגבעה ליישב דעתו שיזכור למה נפלו ישראל לפני בני בנימין פעמיים. ואין כן דעתי, כי עוונותיהם היו שווים ומתדמים באיכותם, ולא התחלפו כי אם בהישנות החטא והתמדתו²⁸ וניכרים אמרי אמת. והנה הארכתי בזה להראות יושר דעתי ולאמת שבני הגבעה חייבי מיתה היו, והותרה בזה השאלה השלישית.

21. **Malbim**, Shoftim 19:22

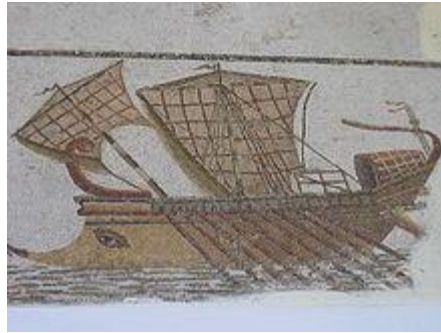
אנשי סדום היה חטאם מצד השכל, כי חקקו להם חוקים לא טובים ומשפטים בל יחיו בהם חיי המדיניות, וקבלו עליהם החוקים האלה למשפטים צדיקים, בל יעבר אורח דרך ארצם, והעובר ענוש יענש כפי נימוסיהם, ולא עשו מה שעשו מפני תאותם רק מפני נימוסיהם הנשחתות, לא כן אנשי הגבעה לא שכלם היה במעל הזה, ולא מפני חק ונימוס עשו זאת, רק מפני תאוותם, שמה שלא האריחו את האיש היה מפני כי היו כילים וצרי עין, ומה שרצו לבעול אותו היה מפני תאותם לבד.

Culture of Anarchy

22. **Tanna Devei Eliyahu Rabba**, Perek 11

ושמא תאמר אותן שבעים אלף שנהרגו בגבעת בנימין מפני מה נהרגו, לפי שהיה להם לסנהדרי גדולה שהניח משה ויהושע, ופנחס בן אלעזר עמהם, היה להם לילך ולקשור חבלים של ברזל במתניהם ולהגביה בגדיהם למעלה מארכובותיהן ויחזרו בכל עיירות ישראל יום אחד ללכיש, יום אחד לבית אל, יום אחד לחברון, יום אחד לירושלים, וכן בכל מקומות ישראל וילמדו את ישראל דרך ארץ בשנה ובשנים ובשלש עד שיתישבו ישראל בארצם, כדי שיתגדל ויתקדש שמו של הקב"ה בעולמות כולן שברא מסוף העולם ועד סופו, והם לא עשו כן אלא כשנכנסו לארצם כל אחד ואחד מהם נכנס לכרמו וליינו ולשדהו ואומרים שלום עליך נפשי, כדי שלא להרבות עליהן את הטורח... וכשעשו בני בנימין דברים מכוערים ודברים שאינן ראויין באותה שעה בקש הקב"ה להחריב את כל העולם כולו, אמר הקב"ה לא נתתי לאלו את ארץ ישראל אלא כדי שיקראו וישנו ויעסקו בתורה כל ענין בזמנו וילמדו דרך ארץ, אמר הקב"ה לא כך כתבתי בתורתך אף על פי שאין בהם בישראל דברי תורה אלא דרך ארץ בלבד יקויים בהם בישראל הכתוב (ויקרא כ"ו) ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדופו וגו', אבל אם תעשו את התורה והמצוות אחד מכם ירדוף אלף ושנים מכם יניסו רבבה, שנאמר (דברים ל"ב) איכה ירדוף אחד אלף ושנים יניסו רבבה וגו', לפיכך בגבעת בנימין שלא היו עוסקין בתורה ובדרך ארץ נתקבצו ויצאו למלחמה ונהרגו בהם שבעים אלף, ומי הרג את כל אלה, הוי אומר לא הרג אותן אלא הסנהדרי גדולה שהניח משה ויהושע, ופנחס בן אלעזר

Carthage:

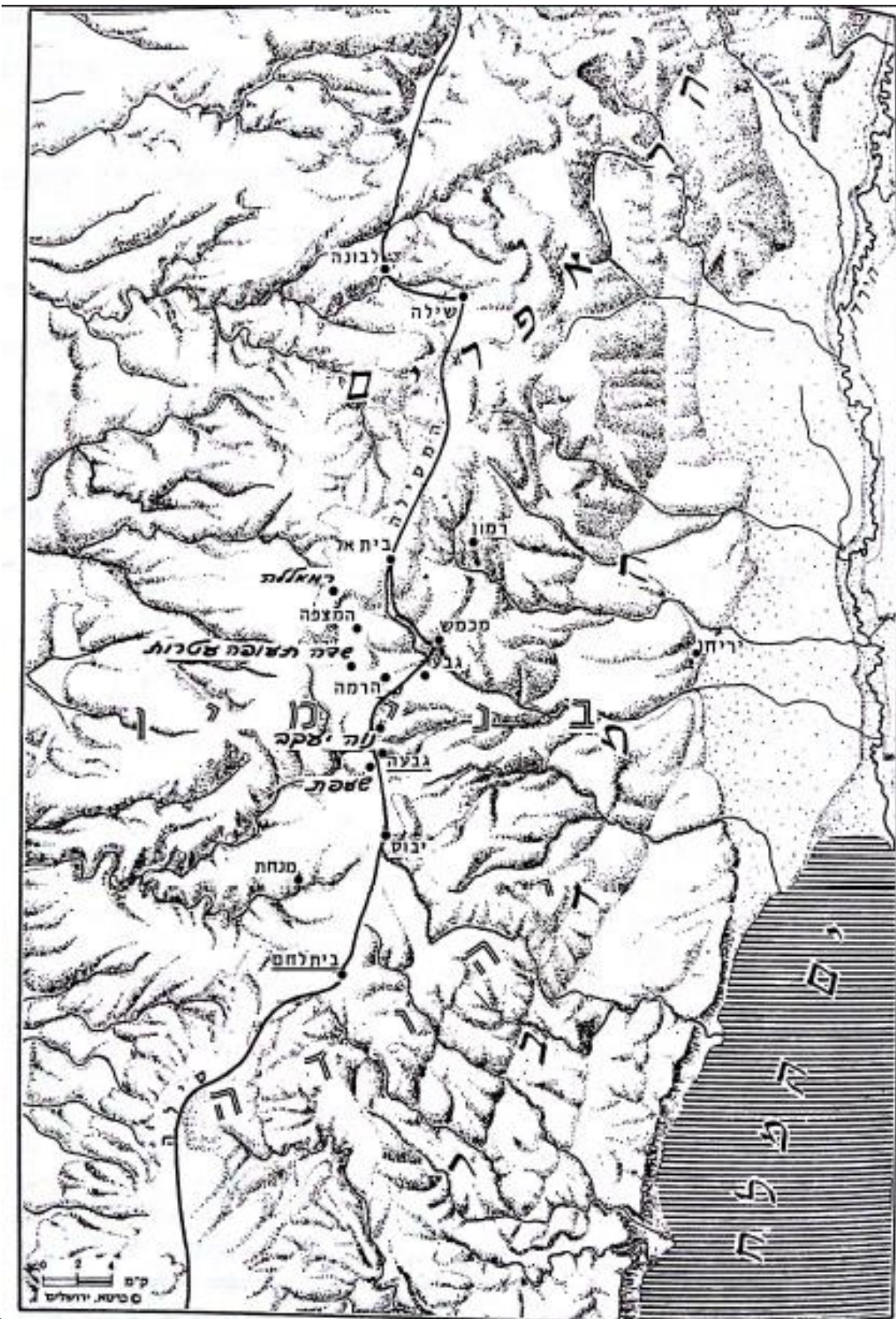

23. "Sweating Truth in Ancient Carthage": Adrienne Mayor, Stanford University

In the 1920s, an electrifying French discovery in the ruins of Carthage was reported. The precinct of the tophet (cemetery/site of child sacrifice) had been found (other tophets exist in Punic colonies, eg Sardinia). Thousands of urns with burnt remains of young children, stone tablets carved with the letters MLK, Punic inscriptions dedicating sons to Baal, and a stele with the inscribed image of a priest holding an infant confirmed the identification.

...

In his own discussion of the appalling atrocities reported during the Revolt of the Mercenaries, Miles acknowledges the hair-raising violence of this "war without pity," (205) marked by "infamous brutality," "hideous" tortures, and "butchery," (208), echoing the words of Polybius, that this war "far excelled all wars we know of in cruelty and defiance of principle."

Map I